

3

Złota Rzeka

Potoczna nazwa potoku nadana przez okolicznych mieszkańców ze względu na swój kolor. Woda w tej rzece ma intensywny żółto – pomarańczowy kolor, co najprawdopodobniej wiąże się z zawartością dużej ilości żelaza oraz innych pierwiastków metalicznych. Wyptywa ze zboczy Żelaźniaka, który był objęty intensywną działalnością górniczą już od czasów średniowiecznych. Było to złoże polimetaliczne, głównie wydobywano tutaj miedź i arsen. Minerale tu występujące zawierają domieszki złota, srebra oraz żelaza. Potok najprawdopodobniej na swojej drodze przepływa przez jeden z licznych szybów pogórnich, gdzie wypłukuje pozostałości metali, które nadają mu charakterystyczną barwę.

Zlatá řeka

Hovorový název potoka používaný místními obyvateli kvůli charakteristické barvě. Voda v potoce je intenzivně žlutá – oranžová, pravděpodobně má to souvislost s vysokým obsahem železa a jiných metalických prvků. Pramení ve svahu Želažniaku, na kterém intenzivní těžební práce začaly už ve středověku. Bylo to polymetalické ložisko, těžilo se hlavně arsen a měď. Místní minerály obsahovaly příměsi zlata, stříbra a železa. Potok pravděpodobně protéká jednou z mnoha bývalých důlních jam, kde vyplachuje zbytky kovů díky kterým získává charakteristickou barvu.

4

Cmentarz Bergmanów

Cmentarzyk rodowy rodziny von Bergman, znajduje się w nieczynnym kamieniołomie tupków, na północnym stoku góry Mitek. Najprawdopodobniej powstał na przełomie XIX i XX wieku. Zachwyca swoją niespotykaną architekturą, jest zbudowany z dwóch tarasów na których umiejscowione są nagrobki wraz z zabawkowymi płytami nagrobnymi. Całość ogrodzona jest murem z marmuru, wydobywanego w Wojcieszowie. Rodzina była właścicielem majątku Stockel oraz zakładów wapienniczych Tschirnhaus Kalkwerk.

Hřbitov Bergmanů

Hřbitov rodiny von Bergman se nachází v bývalém břidlicovém lomu na severním svahu vrchu Mitek. Hřbitov vznikl pravděpodobně na přelomu 19. a 20. století. Okouzlují svou jedinečnou architekturou, je postaven ze dvou teras, na nichž jsou umístěny náhrobky s památkovými náhrobními deskami. Hřbitov je ohrazen zdí z mramoru téženého ve Wojcieszově. Rodina von Bergman vlastnila statek Stöckel a vápenku Tschirnhaus Kalkwerk.

Z

ZAGRODA EDUKACYJNA w Wojcieszowie

Zagroda edukacyjna lokalnej wytwórczości i rzemiosła w Wojcieszowie została utworzona w celu zaspokajania potrzeb społecznych, kulturowych oraz promowania dziedzictwa kulturowego na obszarach wiejskich. Zagroda edukacyjna lokalnej wytwórczości i rzemiosła to pomieszczenie, do którego eksponaty bezpłatnie przekazują wytwórcy z Wojcieszowa (kamienie i drewniane twory natury, rękodzielnicтво z kamienia i drewna, bębny). Jest to ekspozycja i promocja lokalnej wytwórczości, tradycyjnych zawodów oraz rzemiosła jak i samych przedsiębiorców.

Możliwość zwiedzania po wcześniejszym uzgodnieniu telefonicznym z osobami wymienionymi poniżej:

VZDĚLÁVACÍ KOUTEK ve Wojcieszově

Vzdělávací koutek lokální tvorby a řemesel ve Wojcieszově vznikl za účelem uspokojení sociálních a kulturních potřeb a pro účely propagace kulturního dědictví ve venkovských oblastech. Vzdělávací koutek lokální tvorby je místnost, do níž darují exponáty výrobci z Wojcieszowa (kamenné a dřevěné výtvary přírody, lidová tvorba ze dřeva a kamene, bubny). Je to expozice a propagace lokální umělecké tvorby, tradičních povolání a řemesel a také lokálních podnikatelů.

Návštěvy lze domluvit telefonicky s níže uvedenými osobami:

Budziński Mieczysław (Zagroda) - tel. 725 066 453
Kosz Sławomir (Przewodnik Kaczawski/Zagroda) - tel. 505 313 560
Łuka Wacław (Przewodnik Kaczawski) - tel. 783 853 053
Satek Jolanta (Przewodnik Kaczawski) - tel. 513 124 314
Sikorski Tomasz (Zagroda) - tel. 607 574 022

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘEKRÁČÍME HRANICE / PRZEKRACZAMY GRANICE

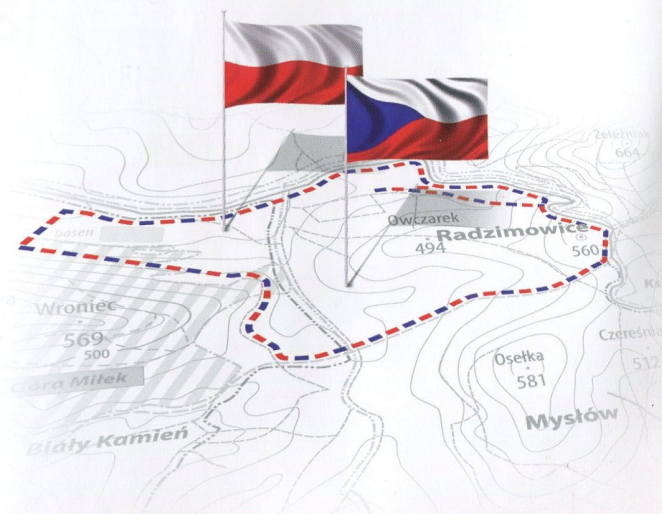
Projekt „Aktywnie w Górach Kaczawskich Wojcieszów- Rokytnice nad Jizerou” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz środków budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Nysa Przekraczamy Granice

WOJCIESZÓW

Szlak Przyjaźni Polsko-Czeskiej

Stezka polsko-českého přátelství

WOJCIESZÓW

ul. Górnicza

Legenda:

- Drogi główne/polne
- Szlaki turystyczne
- Szlak Przyjaźni
- Poziomice/warstwie
- Granica rezerwatu

Szlak Przyjaźni Polsko-Czeskiej

Stezka polsko-českého přátelství

Szlak na GPS do pobrania ze strony:
www.wojcieszow.pl

Podklady GPS týkající se stezky lze stáhnout ze stránek:
www.wojcieszow.pl

1

Szyb Arnold

Jest to szyb wydobywczy kopalni „Bergmannstr”, którego wylot znajduje się na wysokości 560 m n.p.m., na południowo - zachodnim zboczu góry Zeleznik. Wraz z rozwojem prac górniczych szyb był pogłębiany, aż do roku 1908, który był szczytowym rokiem osiągnięć produkcyjnych w całej historii górnictwa w Radzimowicach, kiedy to osiągnięto głębokość 104 m. Głównie wydobywano tutaj arsen i miedź, w mniejszym stopniu złoto i srebro. Złoto ma charakter polimetalicznych żył o genezie hydrotermalnej, występujących na granicy dwóch formacji: zieleniowych łupków ilastych oraz porfiry. Są to żyły kwarcowe okruszczone minerałami arseno - pirytów i chalkopirytów, rzadziej blendy cynkowej i galeny. Mineralizacje w postaci żył oraz wypełnień szczelin występują głównie w łupkach, a także jako impregnacje w skałe porfirowej. Wyróżnia się 6 żył, z których największa nosi nazwę Pocięcie Górnika, pozostałe to: Olga, Wanda, Klara, Maria i Aleksandra. Żyły mają przebieg wsch. - zach. i upad w kierunku północnym na długości od 400 do 2000 m. Same żyły miały grubość 15 - 20 cm, a z minerałami towarzyszącymi koto 1 m. Obecnie wlot szybu jest udostępniony do oglądania dla turystów. Ze względów bezpieczeństwa samo wejście jest okratowane, co ma również służyć ochronie nietoperzy podczas ich zimowania.

Jama Arnold

Tężni jama dołu „Bergmannstr”, jejź uści se nachází v nadmořské výšce 560 m, na jiho - západním svahu vrchu Zeleznik. Po celou dobu těžebních prac jama byla postupně prohlubována, až do roku 1908, jenž byl rokem nejvyšších výsledků v těžbě v celé historii hornictví v Radzimowicach, kdy dosáhla hloubky 104 m. Těžilo se zde hlavně arsen a měď a také menší množství zlata a stříbra. Ložisko má charakter polymetalických žil hydrotermálního původu vyskytujících se na hranici dvou útvarů: zelených jílovitých břidlic a porfyrů. Jsou to křemenové žíly obklopené arsenopyrity a chalkopyrity, místy sfalerity a galenitem. Mineralizace v podobě žil a výplní trhlin se vyskytují hlavně v břidlicích, a také v podobě impregnací v porfýrové skále. Rozlišuje se šest žil, největší z nich má název Hornikovo potěšení, další jsou pojmenovány: Olga, Wanda, Klara, Maria a Alexandra. Žíly jsou dlouhé 400 až 2000 m, leží ve směru východ - západ, mají úklon k severu. Tloušťka 15 až 20 cm, s obklopujícími minerály cca 1 m. Dnes je ústí jámy zpřístupněné pro turisty. Kvůli bezpečnosti vchod je zabezpečen mříží, což také přispívá k ochraně netopýrů, kteří zde zimují.

2

Huta arsenu

Zlato v Radzimowicach posadaly rudy mieszané, głównie miedzi i arsenu, które we wstepnym procesie przerobu należalo posortować. Dodatkowo rudy arsenowe podlegaly rozdzielaniu, by uzyskac lepsze wyniki hutnicze. Pierwsze dane o metalurgii arsenu w Radzimowicach posiadamy z 1819 r. i zawieraja informacje o budynku stowiacym ciag kondensacyjny o pionowym ukladowie komor. Koncentraty arsenowe przerabiano wedlug metod stosowanych w Zlotym Stoku. Tworzące się w czasie prażenia pary arsenikowe ulatniały się i sublimowały w komorach kondensacyjnych. Jednorazowy zasyp pieca skatą rudą wynosił 0,4 tony, a prażenie trwało około 8 godzin. W czasie jednej kampanii hutniczej, trwającej około 6 tygodni można było przerabiać około 100 tun rudy, z której uzyskiwano w komorach kondensacyjnych około 25 - 30 tun mączki arsenikowej. Mączkę rafinowano w żelaznych kottach z nakładanymi pierścieniami. Jednorazowy zasyp wynosił ok. 150 kg mączki, a czas rafinowania trwał 6 godzin.

Hut na zpracování arsenu

Ložiska v Radzimowicach obsahovala různé rudy, hlavně mědi a arsenu, které v počátečním procesu zpracování bylo třeba rozřadit. Kromě toho rudy arsenu musely být rozděleny pro zlepšení výrobních výsledků. První údaje o výrobě arsenu v Radzimowicach pochází z roku 1819 a obsahují informace o budově, v níž se nacházela kondenzační linka se visle umístěnými komorami. Arsenové koncentráty byly zpracovávány podle metod používaných v Zlatém Stoku (český název Rychleby). Arsenické páry vznikající během zpracování unikaly a sublimovaly v kondenzačních komorách. Jednorázová vsázka obsahovala 0,4 tuny rudy, pálení trvalo cca 8 hodin. Během jedné hutnicke kampaně trvající cca 6 týdnů bylo možno zpracovat cca 100 tun rudy, ze které v kondenzačních komorách vznikalo 25 až 30 tun arsenikové moučky. Moučku byla rafinována v železných kotlích s nakládacím prsteny. Jednorázová vsázka obsahovala cca 150 kg moučky, rafinace trvala 6 hodin.

